

Тематизујући однос уметности према разуму, са једне, и уобразиљи или фантазији, са друге стране, Хегел увиђа да је реч о веома осетљивом тлу, те да дисбаланс у погледу једне или друге крајности често урушава уметничко дело. Када говори о фантазији, Хегел истиче да се мора строго пазити да се она не побрка са чисто пасивном уобразиљом, јер је њен принцип управо супротан свему пасивном: фантазија је увек стваралачка. Са једне стране, уметност у садржајном смислу не може да представља било какав садржај, тј. да „лута тамо-амо у дивљој разобручености фантазије“. Ипак, естетско уживање може лако бити помућено и разумним размишљањем о предметима уметничког дела, тврди Хегел, увидевши дубину проблема са којом се суочио Кант када је формулисао услов *допадања без интереса*. За Хегела се фокус, ипак, премешта на *поништење свих практичних интереса који нас иначе везују с дотичним предметом*, док се тријумф који уметност носи над стварношћу огледа у томе што је она „у стању да уочи и учини сталним и оно што је најпролазније“! Ипак, уметник кроз своје дело не може да прикаже нешто што тај предмет *није* и што у стварности не може да буде. Осим тога, уметничка дела не смеју се производити *ради* учености и студирања, већ треба да буду таква да се у њима може уживати захваљујући њима *сâмима*. Хегел сматра да из *некритичке фантазије никада не може да поникне ваљано уметничко дело*, али да то не значи да уметник мора да схвати истину у форми *филозофских мисли*: напротив, ако уметник „мисли на филозофски начин, он тиме врши један посао који је уметности, у погледу форме знања, управо супротан“. Задатак фантазије састоји се у томе да се до истине дође у конкретном облику, и у живој, индивидуалној стварности, а не кроз рационалну или теоријску форму општих ставова и представа.

Неизоставна тема за свако комплетирање Хегеловог естетичког става о уметности јесте појам *генија*, па је то случај и са тематизацијом Хегеловог одређења уметности. На *сâмом* почетку тематизације тог појма Хегел истиче да *техничка и занатска умешност* представљају само једну страну генијалности. Он сматра да се геније састоји у *општој способности за стварање уметничког дела*, и у снази усавршавања те способности и њеног доказивања делом. Све што живи у фантазији генија *силази у његове прсте*, на исти начин на који све што мислимо *силази у наша уста да би било изречено*, сматра Хегел. Проблем са којим се он суочава тиче се *извора генијалности*, јер би било потпуно недоследно његовом власититом систему, да се тај стварачки извор тражи у природи, као што то чини Кант, а са друге стране, ни